روزنامه شرق

سه‌شنبه ۱۱ مرداد ۱۳۹۰ • ۱ رمضان ۱۴۳۲ • ۲ آگوست ۲۰۱۱ • سال هشتم • شماره پیاپی ۱۳۰۹ • شماره ۳۸۵ دوره جدید • ۲۰ صفحه

روزنامه شرق

روزنامه سیاسی، اقتصادی، فرهنگی، اجتماعی، ورزشی صبح ایران

صاحب امتیاز و مدیر مسوول: مهدی رحمانیان

نشانی: میدان آرژانتین، خیابان زاگرس، پلاک ۹، ساختمان شرق، طبقه همکف

تلفن: ۲-۸۸۶۵۴۳۹۱ نمابر: ۸۸۸۸۰۷۱۹ تلفن آگهی‌ها: ۸۸۶۵۸۵۷۵

توزیع: شرکت پیام‌رسان پیروز تلفن: ۵-۶۶۱۸۲۱۳۰

چاپ: نشر روزتاب تلفن: ۴۴۵۴۵۰۷۶

www.sharghnewspaper.ir

تهران: اذان ظهر ۱۳:۱۱ اذان مغرب ۲۰:۲۸ اذان صبح فردا ۴:۳۷ طلوع آفتاب ۶:۱۳

دعای روز اول ماه مبارک رمضان

اَللّهُمَّ اجْعَلْ صِیامی فیهِ صِیامَ الصّائِمینَ وَقِیامی فیهِ قِیامَ الْقائِمینَ وَنَبِّهْنی فیهِ عَنْ نَوْمَةِ الْغافِلینَ وَهَبْ لی جُرْمی فیهِ یا اِلهَ الْعالَمینَ وَاعْفُ عَنّی یا عافِیا عَنِ الْمُجْرِمینَ

خدایا قرار ده روزه‌ام را در این ماه روزه روزه‌داران واقعی و شب زنده‌داریم را نیز همانند شب زنده‌داران و بیدارم کن در آن از خواب بیخبران و جنایتم را بر من ببخش ای معبود جهانیان و درگذر از من ای درگذرنده از جنایتکاران.

پرسش از فرهنگ

هویت فرهنگی چیست؟

ناصر فکوهی

■ هیچ فرد و به‌خصوص هیچ گروه اجتماعی نمی‌تواند وجود داشته باشد مگر آنکه خود یا دیگران برای وی یک یا چند «هویت فرهنگی» تعریف کرده باشند و او بتواند خود را خواسته یا ناخواسته بازشناسایی کند. بدین‌ترتیب منظور از هویت فرهنگی، مجموعه‌ای از مولفه‌های فرهنگی هستند که به یک فرد یا به یک گروه، «شخصیت» می‌دهند و به عبارت دیگر او را از سایر افراد یا گروه‌ها «متمایز» می‌کنند تا از این راه وی بتواند وارد روابط میان‌کنشی با خود و دیگران شود و به عبارتی بتواند مسوولیت و توانایی «موجودیت» فیزیکی و ذهنی خود در نظامی که در آن حضور دارد را بر عهده بگیرد. در موضوع هویت فرهنگی، همواره چند پرسش پیش روی ما است: نخست آنکه این هویت با چه اجزایی شکل می‌گیرد؟ سپس آنکه این هویت چگونه، به چه وسیله و در چه فرآیندی به وجود می‌آید و تحول پیدا می‌کند؟ سوم آنکه آیا هویت فرهنگی، موقعیتی واحد و یکپارچه است یا متکثر و چندپاره و در هر یک از این دو حالت چه ویژگی‌ها و چه پیامدهایی دارد؟ و سرانجام اینکه هویت فرهگی چه رابطه‌ای با کنش‌های اجتماعی، نهادها و فرآیندهای جامعه می‌یابد؟ بی‌شک پاسخ به هر یک از این پرسش‌ها، خود نیازمند بحثی جداگانه است اما در اینجا تلاش می‌کنیم، نخست پرسشی عمومی به این مجموعه از سوالات (که تنها بخشی از سوالاتی هستند که می‌توان مطرح کرد) بدهیم. نخستین پرسش آن است که مولفه‌های تشکیل‌دهنده هویت فرهنگی کدامند؟ شاید مهم‌ترین مولفه در این زمینه بدون شک و تردید زبان است که به‌مثابه نه‌تنها ابزار ارتباط اصلی، بلکه ابزار اجتماعی شدن افراد و ظرف اصلی اندیشیدن، انباشت فکر و مرکز پردازش داده‌های دریافتی از جهان بیرونی و به مادیت در آوردن آنها از طریق نظام شناختی عمل می‌کند. البته زبان بحث مفصلی دارد که در اینجا مجال ورود به آن نیست. مولفه بسیار مهم دیگر که خود از زبان نشأت می‌گیرد، نظام‌های نام و نام‌گذاری است که خود یک فرآیند «طبقه‌بندی کننده» به حساب می‌آید. وقتی به یک فرد یا به یک گروه نامی داده می‌شود، این نام در نظام اجتماعی از پیش تعریف شده است و نقطه آغاز یک هویت را با گروهی از مفاهیم بارگذاری می‌کند. مولفه‌های شکلی و محتوایی به دنبال نام و طبعا در یک نظام زبان شناختی و شناختی، می‌آیند. فرد یا گروه، دارای کالبد یا بدنی است که در چارچوب اجتماعی در ظاهر و با سازوکارهایی مشخص، تعریف و تبیین می‌شود، بنابراین شکل و محتوای این بدن به صورت ایستا یعنی در یک لحظه مفروضِ ثابت و در قالب واقعی‌تر پویا، یعنی در میلیاردها حرکت روزانه‌اش، هویت فردی و گروهی را در چارچوب روزمرگی و سبک زندگی می‌سازند. کنش‌ها و پنداشت‌های فرد و گروه نیز، رابطه‌ای چرخه‌ای با هویت او دارند و دایما این هویت را بازتعریف می‌کنند و به اصطلاح آن را در «صحنه» قرار داده و بازسازی‌اش می‌کنند. چگونگی و ابزار ساخت هویت فرهنگی، عمدتا از خلال فرآیندهای آموزش غیررسمی (خانواده و جامعه) و رسمی نظام آموزشی انجام می‌گیرد. در طول این فرآیند، مجموعه گسترده‌ای از نظام‌های زبان شناختی، شناختی و بازنمایی (representation) وارد عمل می‌شوند، با وصف این تجربه تاریخی در قرن اخیر، نشان می‌دهد که تلاش دولت‌ها و صاحبان قدرت در به کنترل گرفتن ابزارهای ساخت هویت به ویژه در حوزه عمومی و رسمی و حتی تلاش آنها برای دخالت در ساخت هویت از خلال حوزه خصوصی، که نهایتا به صورت ایدئولوژی‌های بسیار سخت و استیلاطلب ظاهر شده‌اند، عموما به اهداف خود نرسیده‌اند یعنی هویتی را که می‌خواسته‌اند حتی پس از چند نسل، نتوانسته‌اند بسازند، اما این امر سبب آن نشده که در حوزه هویت فرهنگی، آسیب‌های جدی بر جامعه وارد نکنند. نمونه توتالیتاریسم‌های متفاوت قرن بیستم و جوامع بازمانده از آنها از آلمان هیتلری گرفته تا شوروی استالینی و از چین مائویی گرفته تا ژاپن نظامی‌گرا، از این لحاظ گویا هستند. در مورد یکپارچگی و وحدت هویت، بلافاصله مساله بالا تایید می‌شود: هویت‌های انسانی تقریبا هرگز یکدست و یکپارچه نبوده‌اند و نیستند زیرا انسان در فردیت و در جمع، در حداقل قابل تصوری از موجودیت خویش نیز باز موجودیتی بیولوژیک است که بنا بر جنسیت، سن، سلامت و... با دیگر انسان‌ها یکسان نیست و وقتی مشخصات فرهنگی به این امر اضافه شوند کار به مراتب پیچیده‌تر می‌شود. هویت واحد، در حقیقت یک توهم توتالیتری آسیب‌زا بیش نیست که هرگز تحقق نیافته است. هویت متکثر برای آنکه بتواند به موقعیت اجتماعی، امکان وجودی بدهد نیاز به قرار گرفتن در قالب‌های از پیش تعریف شده (هرچند تغییرپذیر) الگوها و نقش‌های جامعه مربوطه است. و سرانجام هویت فرهنگی نیاز به همسازی و انطباق با فرآیندها و نهادها و سازوکارهای هر جامعه‌ای دارد. اگر میان این دو گروه از واقعیت‌های اجتماعی و چه در سطح کنش، چه در سطح بازنمایی تضاد سختی به وجود بیاید، بی‌شک مابه‌ازاهای آسیب‌شناختی سختی برای جامعه خواهد داشت که خود را به گونه‌ای مختلف بازتولید و تنش را تاحدی که می‌تواند انفجارانگیز باشد در آن جامعه بالا می‌برند.

برداشت آخر

پورتال ماه نهم قمری راه‌اندازی شد

چراغ‌های روشن برج ساعتی مکه و ماه رمضان در «یاهو»

حمید جعفری

۱ چراغ‌های برج ساعتی مکه روشن شده و به معنای آن است که ماه رمضان آغاز شده است. روز گذشته در حالی که اعلام شد دوشنبه روز آخر ماه شعبان در ایران و روز اول ماه رمضان، امروز است، کشورهایی چون عربستان، عراق، کویت، امارات، قطر، سوریه، مصر، فلسطین، لبنان، ترکیه، مالزی، اندونزی، اروپا و آمریکای شمالی دوشنبه مصادف با اول آگوست را نخستین روز ماه رمضان اعلام کردند. از این‌رو وب‌سایت «یاهو» بخش «رمضان» را (maktoob. ramadan. yahoo.com) در وب‌سایت خود راه‌اندازی کرد. اوقات شرعی در کشورهای مختلف دنیا، قرائت تجوید قرآن به صورت صوتی، دعای روزانه ماه رمضان، پرداخت زکات آنلاین، آیین ماه رمضان در کشورهای مختلف جهان، ارجاعات و توضیح قرآنی درباره ماه رمضان که ماه نهم از تقویم قمری است، فروشگاه مخصوص ماه رمضان (کتاب – فیلم – مولتی‌مدیا)، طراحی کارت تبریک برای ارسال به کاربران و... امکاناتی است که لینک «رمضان» در «یاهو» برای کاربران مسلمان خود فراهم کرده است.

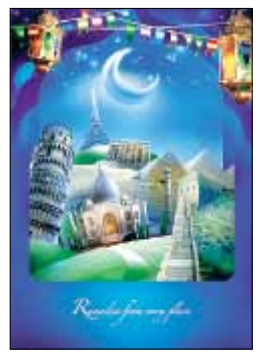

۲ دین در جهان امروز، ارتباط وسیعی با دنیای مجازی دارد. چنان که امروز دسترسی به پایگاه اینترنتی مراجع بزرگ دنیای اسلام در این فضا میسر و دسترسی به هرگونه منابع و مراجع عمل و نگاه دینی فراهم شده است. در دنیای امروز وب‌سایت «یاهو» به عنوان Life Style Portal معرفی می‌شود و در روز، نزدیک به ۸۰۰میلیون نفر بازدیدکننده دارد. طبق آمار در «یاهو» بالای ۴/۲میلیارد آی‌دی(ID) برای افراد تعریف شده است. بعد از «گوگل»، «یاهو» دومین سایت دنیا است اما از لحاظ تعداد کاربران، اولین وب دنیا «یاهو» است. از این‌رو تعریف لینک «رمضان» در وب‌سایت «یاهو» می‌تواند با هندسه جغرافیای واقعی زندگی انسان‌ها متناسب باشد که بر اساس آن جغرافیای فضای مجازی شکل می‌گیرد. بنابراین منطق محتوای مجازی، مبتنی بر منطق محتوای جهان واقعی است. وقتی بیش از یک‌چهارم جمعیت جهان را مسلمانان تشکیل می‌دهند لزوم طراحی چنین لینکی توجیه می‌شود. ادیان ابراهیمی داعیه جهان‌گرایی دارند، از این رو در فضای اینترنت کاملا ابزارمند شده‌اند. ادیان ابراهیمی همیشه به دنبال توسعه دین و تقویت دینداری بوده‌اند و حالا تریبون‌های جهانی به یاری آنها آمده است.

۳ چندی پیش فرصت مصاحبت با یکی از مدیران جوان و البته ایرانی وب‌سایت «یاهو» فراهم شد. دکتر «یحیی علوی» دکترای مدیریت بازاریابی خود را از دانشگاه ایالتی هیوستن تگزاس گرفت و خیلی زود جذب واحد آی‌تی شرکت «یاهو» شد. «علوی» مدیر فروش «یاهو» در آفریقا و خاورمیانه بود؛ نهادی که در «یاهو» بازوهای این شبکه گسترده جهانی به شمار می‌رود چراکه توجه مشتریان و کاربران بسیاری از سراسر دنیا را به خود جلب کرده است. «علوی» اطلاعات جالبی از «یاهو» داد و گفت: «کاری که «یاهو» انجام داده این است که صرفا به عنوان موتور جست‌وجو معرفی نشد. «یاهو» مانند «گوگل» عمل نکرد تا اینکه کاربر وادار شود تنها برای هرآنچه که دنبالش می‌گردد به سراغ «یاهو» برود.» این روزها در فضای مجازی ۹۴درصد ترافیک در اینترنت مربوط به Communication می‌شود. چراکه اگر به دنبال موسیقی، فیلم، تبلیغات جالب، عکس، یا حتی سوالات پزشکی می‌گردید در فضای مجازی با پاسخ آنها می‌توانید روبه‌رو شوید. حالا شما، مخاطب «شرق» و کاربر احتمالی وب‌سایت «یاهو» نسبت میان «دین» و «تکنولوژی» را پیدا کنید.

کارتون خواب

جمال رحمتی

jamalrahmati@yahoo.com

چهارراه جهان

گران‌ترین رستوران جهان تعطیل شد

■ صدها هزار نفر از کسانی که در یکی از بهترین و گرانقیمت‌ترین رستوران‌های جهان میز رزرو کرده بودند، شاید هرگز موفق به صرف غذا در آن نشوند. چرا که بحران اقتصادی، مدیر معروفترین رستوران جهان را هم مجبور کرد که درهای رستوران «ال بولی» در اسپانیا را برای همیشه ببندد. رستورانی که شش ماه از سال باز است و سالانه حدود دومیلیون نفر در لیست انتظار خود دارد در حالی که فقط هشت هزار نفر از این دو میلیون نفر می‌توانستند در این رستوران غذا صرف کنند.

دکه

هفته خوب با چلچراغ

■ شماره ۴۳۶ هفته‌نامه چلچراغ منتشر شد. عکس جلد این مجله به اجرای پرسروصدای محمود شهریاری و کاظم احمدزاده اختصاص دارد؛ اجرایی که در چند روز اخیر با واکنش‌های متفاوتی روبه‌رو شده است. گزارش این اجرا با تیتر رقصنده در Tv در این مجله منتشر شده است. یادداشت‌هایی از مجریان تلویزیونی در کنار این گزارش به قلم رضا رشیدپور، محمد صالح‌علا و گفت‌وگوی کوتاهی با محمود شهریاری از مطالب خواندنی این شماره از چلچراغ است. منوی ویژه برای روزها و شب‌های تابستان و رمضان ۹۰ درباره عرضه محصولات فرهنگی- هنری در این روزها از دیگر مطالب این شماره است. پرونده‌ای خواندنی به مناسبت درگذشت لوسین فروید، نقاش معاصر که نوه زیگموند فروید روانکاو معروف است نیز در این شماره به چاپ رسیده است. گزارشی درباره نقل‌وانتقالات لیگ برتر فوتبال ایران نیز از دیگر مطالب این شماره است. دومین شماره مردادماه مجله چلچراغ به قیمت ۱۵۰۰ تومان در دسترس علاقه‌مندان است.

ابوعطا

فرهنگ را شرح دهید و از فوایدش یک وجب بنویسید

هادی چپردار

البته بر همگان واضح و مبرهن است که فرهنگ چیز خوبی می‌باشد، اما بر همگان واضح و مبرهن نیست که اصولا فرهنگ چه جور چیزی می‌باشد. ما در این انشا تلاش می‌گردانیم خدمت معلم عزیز خود توضیح بگردانیم و صد البته معلم‌ها خودشان فرهنگی می‌باشند، چراکه بابای ما وقتی درباره شوهرخاله معلم‌مان حرف می‌زند، به‌جای اسمش از او با جمله «اون باجناق فرهنگی ما که عنکبوت تو جیبش تار و بلکه سه‌تار می‌زنه» اسم می‌برد و نتیجه می‌گیریم که جیب معلم‌ها فرهنگ‌سازی می‌باشد و جا دارد که تلویزیون که صبح تا شب درباره فرهنگ‌سازی حرف می‌زند، از جیب شوهرخاله ما فیلمبرداری کند و حداقل دم انتخابات که همه‌چیز مجاز است، تار و سه‌تارش را نشان دهد. همچنین فرهنگ چیزی می‌باشد که بعضی‌ها ندارند. مثلا آن روز که اکبرزاده در زنگ تفریح درباره چیزی که ما روی‌مان نمی‌شود بگوییم بلندبلند حرف می‌زد، خانم‌آبادی که همیشه در انشا ۲۰ می‌گیرد، گفت: «ای بی‌فرهنگ» و رفت بیرون و اکبرزاده هم در جوابش یک صدایی از خودش درآورد که ما روی‌مان نمی‌شود بنویسیم و اگر روی‌مان بشود هم نمی‌دانیم آن را چه‌جوری بنویسیم. نتیجه می‌گیریم که اکبرزاده که ته کلاس می‌نشیند، در آینده هیچ‌وقت فرهنگی و معلم نمی‌شود. اما یک‌بار وقتی اکبرزاده داشت یک کلاس اولی را کتک می‌زد، خانم‌آبادی گفت: «با این دست بزنش آخرش معلم می‌شه و فیلمش می‌ره تو اینترنت» و ما نفهمیدیم که بالاخره اکبرزاده معلم می‌شود یا نمی‌شود. و ما برای پیدا کردن جواب چنین سوالات سختی در مورد فرهنگ، تحقیقات گرداندیم و صفحات فرهنگی یک روزنامه به اسم شرق را که دور سبزی خوردن پیچیده بودند، ورق زدیم و درباره آدم‌هایی به‌نام اکبر شاملو و نسرین بهبهانی نوشته بودند که ما در تلویزیون تا حالا این اسم‌ها را نشنیده‌ایم. بنابراین از معلم امور تربیتی که خودش فرهنگی می‌باشد سوال گردانیدیم و او گفت که اینها عوامل امپرسیونیسم و فمینیسک و فراماسیولری می‌باشند و از خارج و انگلستان و موسی پول می‌گیرند و هرکسی شرق را ورق بزند، خودش هم فمینیسک می‌شود و ما ترسیدیم و بیشتر گیج شدیم. بعد با خانواده به یک مرکز فرهنگی ورزشی تفریحی رفتیم و نمایشی را مورد تماشا کردیم که در آن آقایی که همیشه در سریال‌های تلویزیونی کتک می‌خورد، لباس زنانه پوشیده بود و صدای هلی‌کوپتر می‌داد و ادای آدم‌های معروف را درمی‌آورد و ما خندیدیم و کمی فهمیدیم که کار فرهنگی چه جور کاری می‌باشد. و تلویزیون راست می‌گوید که دولت باید فرهنگ‌سازی و زیرساخت‌ها را نهادینه و راهکارها را چالشی بگرداند تا فمینیسک‌ها برون‌رفت گردند. و همچنین یک‌بار عمه و شوهرعمه ما از خارج آمده بودند و رفتیم به تماشای آثار باستانی و در آنجا عمه ما همه‌اش به آن خرابه‌ها بدوبیراه می‌گفت. اما شوهرعمه ما که خارجی است ولی شبیه امپریالیسم‌ها نیست، با حیرت به خرابه‌ها نگاه می‌کرد و بعد به عمه ما گفت: «یور کالچر ایز گود» و عمه ما آن‌وقت دو ساعت درباره اینکه ما بهترین فرهنگ جهان می‌باشیم سخنرانی گردانید و از تلویزیون هم بهتر گردانید و رگ گردنش باد گردانید و بابای ما هم که فهمید خرابه‌های ما از امپریالیسم‌ها فرهنگی‌تر می‌باشد، اسم من را با کلید روی آثار باستانی نوشت تا من هم فرهنگ‌سازی بگردم. ما نتیجه می‌گیریم که هیچ جا مثل ما فرهنگی نمی‌باشد، اما بودجه‌اش کم می‌باشد و هر کاری که قرار است انجام نشود، می‌گویند نیاز به فرهنگ‌سازی دارد. بنابراین باید به پارک‌ها و فرهنگ‌سراها که کلاس آشپزی و منگوله‌بافی دارند زیرساخت داد تا روزنامه‌های فمینیسکی (که اکبرزاده می‌گوید همه‌شان ایدز دارند)، جای خود را به نمایش‌های مفرح و تقلید صدا بدهند.

پیشنهاد

«زاهد روشنفکر» منتشر شد
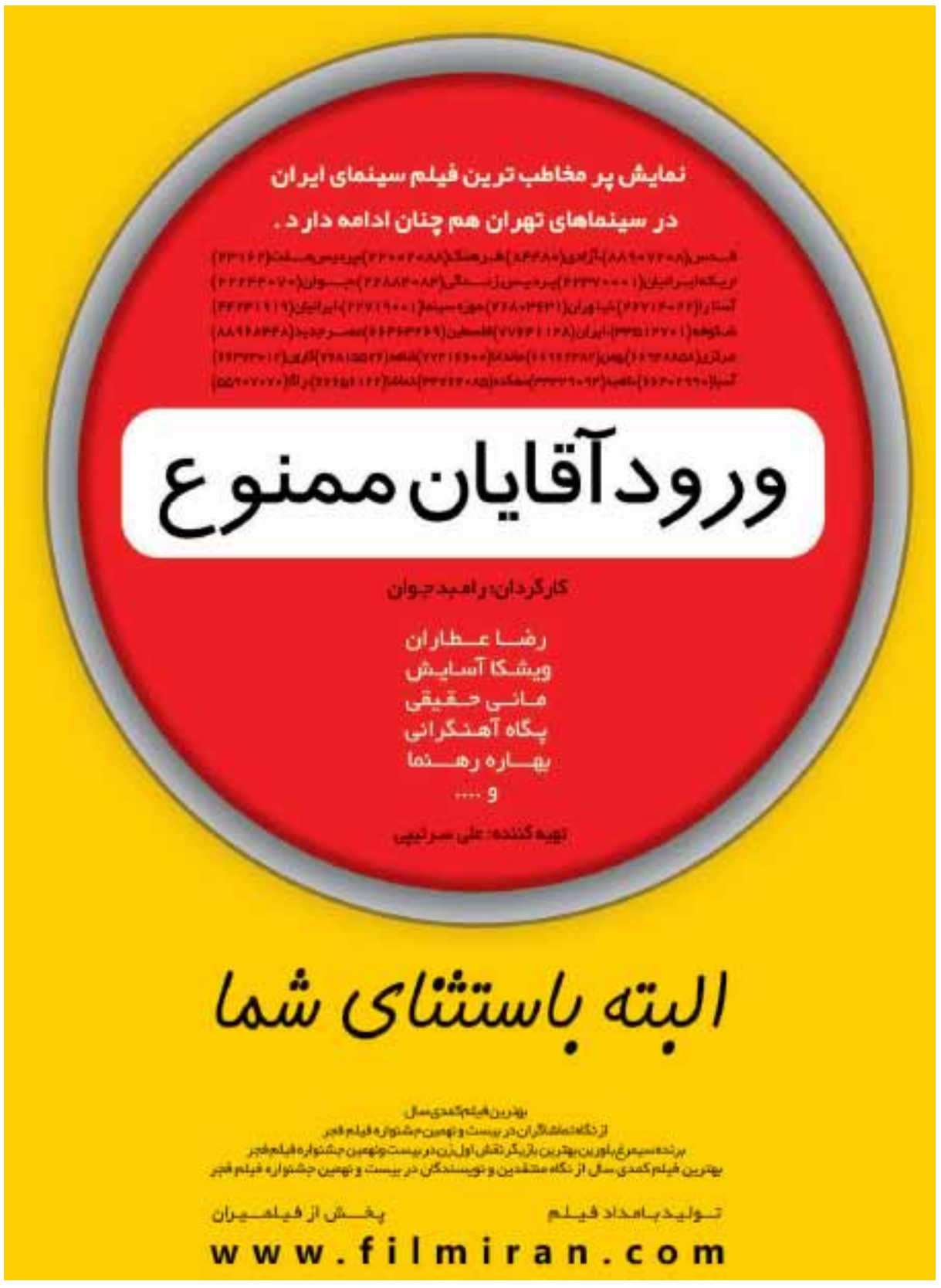
خبرآنلاین: کتاب «زاهد روشنفکر» شامل مجموعه گفتارها و نوشتارهای بیستمین سال‌یاد آیت‌الله سیدروح‌الله خاتمی، به کوشش علیرضا تابش از سوی انتشارات خانه فرهنگ خاتمی منتشر شد. این کتاب از سه بخش تشکیل شده که شامل متن سخنرانی‌های مراسم بیستمین سال‌یاد آیت‌الله سیدروح‌الله خاتمی و دیگر مقالات ارایه‌شده در این مراسم است که در قالب نوشتار در کتاب آورده شده است. در پایان کتاب نیز بخشی با عنوان «یادها و خاطره‌ها» است که مروری بر اسناد و تصاویر تاریخی آیت‌الله خاتمی دارد. همچنین در این کتاب، شجره‌نامه و اسناد و اجازه‌نامه‌های مراجع مختلف به آیت‌الله خاتمی و همچنین تصاویری از برنامه‌های بیستمین سال‌یاد وی در آبان‌ماه ۱۳۸۷ به چشم می‌خورد. کتاب «زاهد روشنفکر» در ۲۱۶ صفحه منتشر و با قیمت ۵۰۰۰ تومان روانه بازار نشر شده است. هموطنان تهرانی برای تهیه این کتاب‌ها کافی است با شماره ۸۸۴۵۳۱۸۸ سامانه اشتراک محصولات فرهنگی؛ سام تماس بگیرند و کتاب‌ها را در محل کار یا منزل - بدون هزینه ارسال - دریافت کنند.